

ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ
เรื่อง นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และให้การปฏิบัติ เป็นไปตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) และ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนขึ้นในกรมกิจการ ผู้สูงอายุ ป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นไม่ว่าจะต่อบุคลากร ผู้ใช้บริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ รวมถึงเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานทั้งหมดของกรมกิจการผู้สูงอายุเป็นไปโดยปราศจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามหลักการการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Due Diligence)

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ รวมทั้งป้องกัน และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการดำเนินงาน จึงกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ดังนี้

● นิยามศัพท์

“สิทธิมนุษยชน” (Human Rights) หมายถึง สิทธิที่มีโดยธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สัญชาติ ประเทศต้นกำเนิด เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ ภาษา อายุ สี่ผิว การศึกษา สถานะทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม หรือเหตุอื่นใดตามกฎหมายของแต่ละประเทศ และตามสนธิสัญญาที่แต่ละประเทศมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติ รวมถึงสิทธิในการดำรงชีวิตและเสรีภาพ การพ้นจากการเป็นทาสและการทรมาน การมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรวมกลุ่มกัน สิทธิในการทำงาน การศึกษา และอื่น ๆ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิต่าง ๆ เหล่านี้โดยเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ

“การละเมิดสิทธิมนุษยชน” (Human Rights Violation) หมายถึง การกระทำความผิดหรือการกระทำใด ๆ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะโดยเจตนา หรือประมาทเลินเล่อ ซึ่งรวมถึงการเลือกปฏิบัติ การปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หรือการคุกคาม

“ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” (Stakeholders) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินงานและการให้บริการของกรมกิจการผู้สูงอายุ ซึ่งรวมถึงบุคลากร กรมกิจการผู้สูงอายุ ผู้ใช้บริการ (ผู้สูงอายุ) ภาคีเครือข่าย และประชาชนทั่วไป

● นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

๑. หลักการและเจตนารมณ์ ผู้บริหารและบุคลากรกรมกิจการผู้สูงอายุทุกระดับต้องยึดมั่น ในการเคารพ ปกป้อง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยตระหนักถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุทุกกลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านการบูรณาการหลักสิทธิมนุษยชนเข้ากับการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตามหลักการสากล รวมถึงแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้แผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนปฏิบัติการ ด้านการเมืองการปกครอง แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ ตลอดจนกฎหมายและพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชน ในระดับสากล

๒. การไม่เลือกปฏิบัติ มุ่งมั่นสร้างและรักษาวัฒนธรรมองค์กรที่มีการปฏิบัติต่อบุคลากร ผู้ใช้บริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ เหยียดหยาม

หรือแบ่งแยก...

๗

หรือแบ่งแยกด้วยความแตกต่างทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สัญชาติ ประเทศต้นกำเนิด เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ ภาษา อายุ สีผิว การศึกษา สถานะทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม หรือเหตุอื่นใด

๓. ความรับผิดชอบด้านความเสี่ยง มุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามหลักการบริหารจัดการ ความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อระบุ ป้องกัน และบรรเทาผลกระทบที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่เกิดจากการดำเนินงานหรือผลผลิตของหน่วยงาน

๔. การเยียวยาและการรับผิดชอบ มุ่งมั่นที่จะจัดให้มีกลไกการรับเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม เพื่อให้การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากการดำเนินงาน และผลผลิตของหน่วยงาน เป็นไปอย่างเหมาะสม รวดเร็ว และเป็นความลับ

● แนวทางปฏิบัติ

๑. การเคารพความแตกต่างและการไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึง ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการด้วยความเคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเท่าเทียม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน ประเมินความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การละเมิด สิทธิมนุษยชนจากการดำเนินงานหรือการให้บริการ โดยเฉพาะประเด็น อาทิ การถ่ายถ่ายผู้สูงอายุโดยไม่ได้รับความยินยอม การนำข้อมูลผู้สูงอายุไปใช้ในทางมิชอบหรือไม่เหมาะสม การละเลยต่อการให้บริการ และคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. การสื่อสารและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สื่อสาร เผยแพร่ ให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนแก่บุคลากรภารกิจผู้สูงอายุ ผู้ใช้บริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยบุคลากรภารกิจผู้สูงอายุทุกระดับต้องรับทราบนโยบายนี้และนำไปปฏิบัติ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและเคารพต่อสิทธิมนุษยชน

๔. กลไกการรับเรื่องร้องเรียนและการเยียวยา จัดให้มีช่องทางการสื่อสารและการร้องเรียน ที่เข้าถึงง่าย ปลอดภัย และเป็นที่ยอมรับ เพื่อให้บุคลากรภารกิจผู้สูงอายุ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงผู้ที่เชื่อว่า สิทธิของตนถูกละเมิด สามารถแจ้งเรื่องต่อภารกิจผู้สูงอายุได้ โดยภารกิจผู้สูงอายุจะดำเนินการจัดการ ร้องเรียนดังกล่าวอย่างเป็นธรรม รวดเร็ว และเป็นความลับ จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริง และการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบตามความเหมาะสม

๕. การติดตามและประเมินผล มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรให้ดียิ่งขึ้นอย่างยั่งยืน

๖. การสอดส่อง ดูแล และเฝ้าระวัง ไม่ละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบการกระทำที่เข้าข่าย การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจผู้สูงอายุ ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคล ที่รับผิดชอบทราบ และให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ หากมีข้อสงสัยหรือข้อซักถาม ให้ปรึกษากับผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลที่รับผิดชอบทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ

๗. การลงโทษ ผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนจะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัย นอกจากนี้ จะได้รับโทษตามกฎหมาย หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย

จึงประกาศให้ทราบและถือปฏิบัติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายโชคชัย วิเชียรชัยยะ)

อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ